

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Economie en Middelen

DATUM	3-3-2020	REFERENTIE	Michiel Linskens
ONS NUMMER	8205F2EB	DOORKIESNUMMER	06-21124704
NUMMER PS	2020BEM23	E-MAILADRES	Michiel.linskens@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:

Stand van zaken Opvolgingsproblematiek MKB (familiebedrijven)

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie.

Geachte dames en heren,

Inleiding

Opvolging van het MKB (waaronder familiebedrijven) is een belangrijk vraagstuk. Een goed opvolgingsproces is van belang voor de continuïteit en toekomstbestendigheid van een onderneming en daarmee ook van belang voor het behoud van werkgelegenheid in de regio. Uit onderzoek blijkt dat zo'n 70% van bedrijfsopvolgingen mislukt omdat ondernemers (te) laat gaan nadenken over opvolging, dat informatie niet overzichtelijk en op een centrale plek beschikbaar is en omdat vooral kleinere bedrijven (< 50 werknemers) niet of nauwelijks toegang hebben tot de juiste adviseurs (o.a. vanwege de kosten). Omdat het vaak ontbreekt aan centrale regie en/of eigenaarschap lijkt een provincie een geschikte (onafhankelijke) organisatie om hierin een stimulerende en/of regisserende rol te vervullen.

Voorgeschiedenis

In de Statenvergadering van 5 februari 2018 is naar aanleiding van het initiatiefvoorstel "Aandacht voor familiebedrijven" met amendement A06 beleid vastgesteld om de opvolgingsproblematiek bij MKB-bedrijven (waaronder familiebedrijven te verminderen en voor een periode van 3 jaar € 35.000,-- per jaar te reserveren. Op 11 september 2018 heeft u een statenbrief ontvangen (81DA21F5) over de voortgang van het proces. Hierin is een aanpak in drie onderdelen beschreven: een bewustwordingscampagne, een doorverwijzing naar www.ondernemersplein.nl en een pilot onder 10 bedrijven, inclusief begeleiding, monitoring en evaluatie door de Hogeschool Utrecht (HU).

Deze aanpak is gebaseerd op het advies van een projectgroep MKB Bedrijfsopvolging Utrecht, bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende brancheorganisaties, de Hogeschool Utrecht, VNO-NCW, provincie Utrecht, de Kamer van Koophandel en De Nieuwe Traditie. In meerdere sessies heeft de projectgroep een nadere analyse van de oorzaken van de opvolgingsproblematiek gemaakt, in kaart gebracht welke ondersteuning al geboden wordt en wat er nog ontbreekt.

In 2019 is gestart met de eerste pilot rondom opvolging bij MKB en familiebedrijven met 10 bedrijven. Het vinden van bedrijven om deel te kunnen nemen aan de pilot is door mond-op-mond reclame zeer voorspoedig verlopen. Deze pilot had twee doelstellingen:

1. 10 ondernemers ondersteunen bij hun opvolgingsvraag.
2. Inzicht krijgen in welke interventies effectief zijn bij het helpen van ondernemers bij opvolging en/of verkoop van hun bedrijf.

De pilot is geëvalueerd, waarvan eind 2019 een rapportage is verschenen. Deze treft u aan in de bijlage. De belangrijkste conclusies/aanbevelingen van de evaluatie zijn (dia 15):

- Investeren in bewustwording bij ondernemers door provincie loont;
- Beschikbaar stellen van een voucher voor een adviseur verlaagt de drempel bij niet vermogende ondernemers om tot de bedrijfsopvolging over te gaan;
- Bij 2e pilot: selecteer ondernemingen bij de intake op basis van urgentie en noodzaak voor financiële hulp in de vorm van een voucher;
- Zorg voor een platform of portaal voor ondernemers waardoor zij met elkaar in gesprek kunnen komen en hulp krijgen bij bedrijfsopvolging. Dit draagt bij aan de positieve beleving van bedrijfsopvolging. En dat is nodig om in actie te komen.

Naar aanleiding van de evaluatie is de voorbereiding voor de 2e, aanvullende pilot, in gang gezet. Aan deze pilot zullen 8-10 bedrijven deelnemen. De selectie van de bedrijven vindt plaats op basis van urgentie. 27 januari 2020 is de subsidiebeschikking verstrekt voor de 2e pilot. De voorbereidingen voor de 2e pilot zijn in volle gang. In maart vinden intakegesprekken plaats, in april start het onderzoek door de HU en de eerste workshop zal plaatsvinden in mei 2020. Wij verwachten dat de evaluatie van het geheel vlak na de zomer gereed zal zijn. De andere twee onderdelen uit de vorige Statenbrief, te weten een bewustwordingscampagne en een doorverwijzing zijn nog niet gerealiseerd. Gezien de relatief beperkte omvang van de twee pilots en het feit dat het budget vooral opgaat aan uren voor advies, is vooralsnog niet gekozen voor een wijde verspreiding van dit ondersteuningsbeleid voor opvolgingsvragen bij MKB- en familiebedrijven. Wel wordt nu via social media aandacht gevraagd voor de 2e pilot. Indien opvolging een structureel element van het provinciaal beleid wordt zullen de twee genoemde onderdelen worden meegenomen.

Essentie / samenvatting

In de Statenvergadering van 5 februari 2018 is naar aanleiding van het initiatiefvoorstel "Aandacht voor familiebedrijven het beleid rondom opvolging MKB (familiebedrijven) van de provincie Utrecht vastgesteld. Dit heeft in 2019 concreet gestalte gekregen. De belangrijkste activiteit in dit jaar is de start, uitvoering en evaluatie van een 1e pilot. In deze pilot zijn 10 bedrijven begeleid in hun opvolgingsvraagstuk en heeft de Hogeschool Utrecht onderzocht welke interventies effectief zijn bij het helpen van ondernemers bij opvolging en/of verkoop van hun bedrijf. Op basis van de aanbevelingen van de pilot is besloten een 2e pilot uit te voeren in 2020. Na deze pilot vindt een definitieve evaluatie plaats. Op grond hiervan wordt tijdens de behandeling van de begroting 2021 het toekomstig beleid over opvolging vastgesteld.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Op basis van het evaluatieonderzoek van beide pilots kan in de tweede helft van 2020 een besluit genomen worden over het opnemen van gerichte activiteiten voor opvolging van het MKB (familiebedrijven) in het economie beleid van de provincie Utrecht.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van de aanpak opvolgingsproblematiek MKB (familiebedrijven) is € 105.000,- voor de periode 2018-2020 gereserveerd uit de beschikbare programmabudgetten van economie. Met het uitvoeren van de twee pilots is het beschikbare budget nagenoeg uitgeput.

Indien besloten wordt dat de opvolgingsproblematiek een structureel onderdeel gaat vormen van het provinciale economie beleid, zal hiervoor een apart budget opgenomen moeten worden in de begroting. Binnen de beschikbare middelen is geen extra ruimte om dit te financieren.

Vervolgprocedure / voortgang

Na de afronding van de 2e pilot zal het gehele project geëvalueerd worden. Deze evaluatie zullen wij u toesturen en op basis daarvan met u, bij het opstellen van de begroting 2021, bespreken hoe het toekomstig beleid over opvolging MKB en familiebedrijven vorm te geven. Daarin willen wij ook aandacht besteden aan onze rol en de wijze waarop andere partijen, zoals VNO-NCW en MKB-Nederland, in het opvolgingsvraagstuk hun rol kunnen vervullen.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief en de evaluatie van de 1e pilot.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,